

ЛЕКЦІЯ

ОБЛІК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

1. Економічний зміст депозитних операцій, їх класифікація та загальна характеристика.
2. Бухгалтерський облік залучених вкладів.
3. Бухгалтерський облік коштів, залучених за ощадними сертифікатами.
4. Бухгалтерський облік розміщених вкладів.
5. Бухгалтерський облік нарахованих і сплачених доходів/витрат за вкладними (депозитними) операціями

Проведення та облік вітчизняними банками депозитних операцій регламентується такими законодавчими та нормативно-правовими актами

- ЗУ «Про банки та банківську діяльність» від 7.12.2000 р. № 2121 – III.
- ЗУ «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20.09.2001 р. № 2740 - III.
- Інструкцією Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті, затвердженою постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492.
- Положенням про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затвердженим Постановою Правління НБУ від 03.12.03 № 516 від 3.12.2003.
- Положенням про порядок відшкодування Фондом вкладів фізичних осіб коштів за вкладками фізичних осіб, затвердженим рішенням адміністративної ради Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 12.02.2001 р. № 2
- МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»
- МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»
- МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»
- Інструкцією з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України, затвердженої Постановою Правління НБУ від 27.12.2007 р. № 481
- Правилами бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України, затвердженими Постановою Правління НБУ від 18.06.2003 р. № 255.

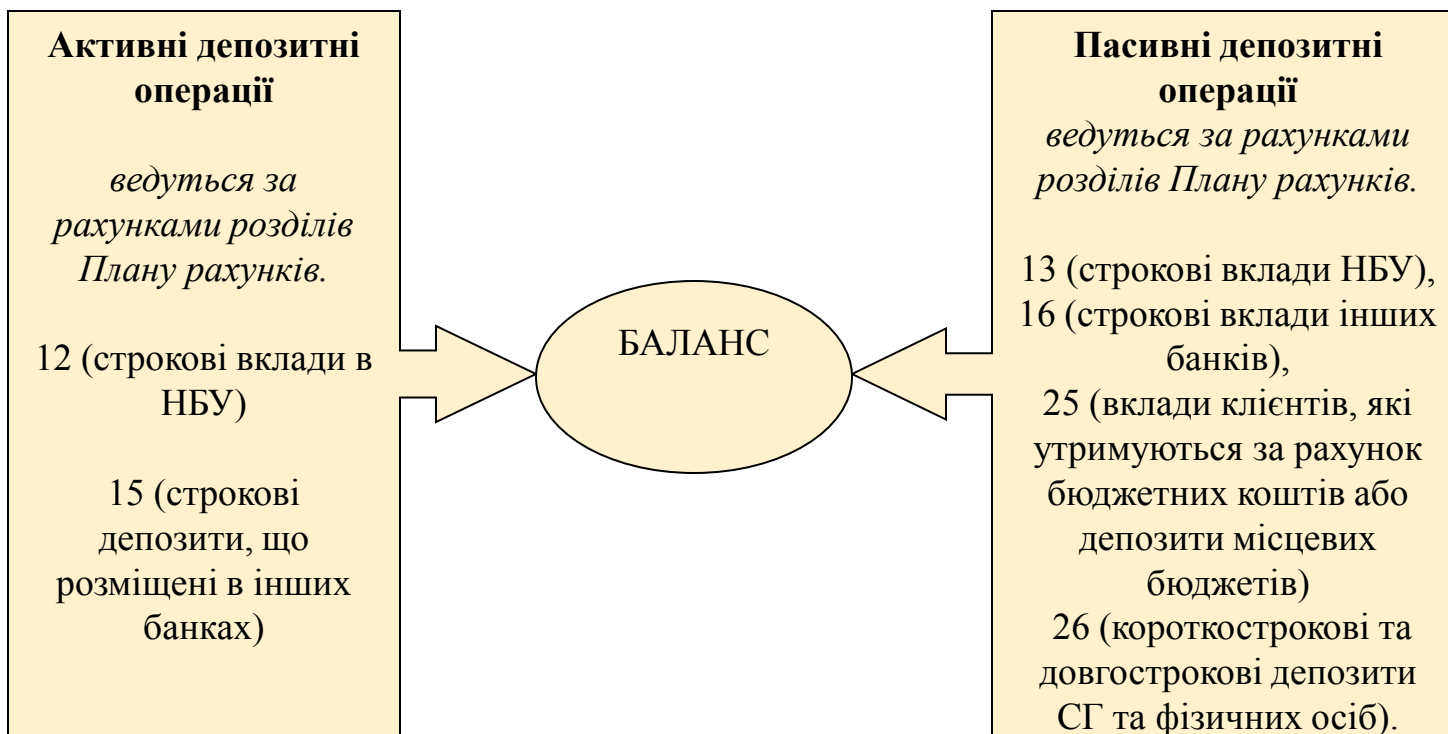

Рис. Класифікація депозитних операцій банку за відношенням до Балансу

1. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ, ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.

ВКЛАДНА ОПЕРАЦІЯ (ДЕПОЗИТНА) –

це операція банку із залучення грошових коштів або банківських металів від вкладників на їх рахунки в банку на договірних засадах або депонування коштів вкладниками з оформленням їх ощадними (деPOSITНИМИ) сертифікатами.

ВКЛАДИ НА ВИМОГУ

(розміщуються вкладниками в банках на умовах видачі такого вкладу на першу вимогу вкладника або здійснення платежів за розпорядженням власника рахунка).

Вони можуть використовуватись власниками для здійснення розрахунків на користь третіх осіб через використання готівки чи розрахункових документів.

ВКЛАДИ СТРОКОВІ

(розміщені вкладниками в банку на визначений договором строк), які можуть бути довгостроковими та короткостроковими.

ОЩАДНІ

відкриваються тільки приватним (фізичним) особам з оформленням та видачею ощадної книжки, в якій фіксуються всі записи за вказаними операціями.

ВЛАСНЕ СТРОКОВІ

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ДЕПОЗИТІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ СТАНОМ ЗА 2010-2012 РР. *

Показник\ Період	2010 рік	2011 рік	2012 рік	Абсолютне відхилення	
				2011/2010	2012/2011
Сукупна кількість середнього розміру вкладів фізичних осіб, млрд. грн.	198	254,2	282,6	56,2	28,4
Кількість вкладників, млн. осіб	31,6	32,6	35	1,0	2,4
Середній розмір вкладу, грн.	6273	7802	8072	1529	270

*Інформаційне джерело—офіційний сайт НБУ.

ДЕПОЗИТИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЗА ДАНИМИ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ СТАНОМ ЗА 2010-2012 РР.

№ п/п	Період	Банки з найбільшою часткою депозиту	Сума депозитів, млн. грн.	Питома вага, %
1	2010 рік	Всього	230808,69	100
		Приватбанк	47063,7	20,4
		Ощадбанк	17540,62	7,6
		Райффайзен Банк Аваль	16826,47	7,3
2	2011 рік	Всього	268504,25	100
		Приватбанк	68581,33	25,5
		Ощадбанк	23945,28	8,9
		Укрексімбанк	13202,53	4,9
3	2012 рік	Всього	277626,94	100
		Приватбанк	80343,62	28,9
		Ощадбанк	28324,47	10,2
		Дельта банк	10885,27	3,9

2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЗАЛУЧЕНИХ ВКЛАДІВ.

ОСНОВНІ ПРОВЕДЕННЯ З ОБЛІКУ ЗАЛУЧЕНИХ ВКЛАДІВ

- На дату залучення коштів на вклад (депозит) в обліку здійснюються наступні проведення:

Дт рахунків грошових коштів (1001, 1200, 2600, 2620, 2650)

Кт вкладні рахунки – рахунки Пасивні (1332, 1335, 1610, 1612, 1615, 2525, 2546, 2600, 2610, 2615, 2620, 2630, 2635, і ін.)

- Сума такого вкладу (депозиту) враховується на даних рахунках до часу його повернення власнику. Повернення відображається в обліку:

Дт вкладних рахунків на суму такого вкладу з урахуванням суми процентів за умови їх капіталізації

Кт рахунків грошових коштів, банківських металів або рахунків клієнтів

- Якщо закінчився термін строкового вкладу закінчився і вкладник не вимагає його повернення:

Дт 2630 «Короткострокові вклади (депозити) фізичних осіб»

Кт 2620 «Кошти на вимогу фізичних осіб»

- Суми несплачених в строк залучених вкладів (депозитів) на міжбанківському ринку відображаються:

Дт 1610 «Депозити оверд Найт інших банків», 1612 «короткострокові вклади (депозити) інших банків», 1615 «довгострокові вклади (депозити) інших банків»

Кт 1617 «Прострочена заборгованість за строковими вкладами (депозитами) інших банків

- Погашення простроченої заборгованості

Дт 1617 Кт 1101 «банківські метали в банк», 1102 «банківські метали у відділення банку», 1200

3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК КОШТІВ, ЗАЛУЧЕНИХ ЗА ОЩАДНИМИ СЕРТИФІКАТАМИ.

Ощадні (депозитні) сертифікати
можуть бути (за ініціативи банку)

*Одноразові
або серійні*

*Іменні або
на
пред'явника*

*На вимогу
або на
строк*

Крім того вони можуть бути:

- *процентними,*
- *купонними*
- *безкупонними*
- *номіновані в національній або ж іноземній валюті.*

*Самі бланки обліковуються за рахунком 9820 «Бланки цінних паперів» в умовній одиниці 1 грн.
Видані під звіт бланки обліковують за рахунком 9890 «Бланки цінних паперів під звіт»,
а відіслані за рахунком 9881 «Бланки цінних паперів в дорозі»
Погашені сертифікати та купони до них обліковуються за рах. 9812 «Погашені цінності.»*

Бланки погашених ощадних сертифікатів зберігаються в банку 5 років.

Залучення депозитів з випуском ощадних сертифікатів обліковується:

1. Розміщення сертифікатів з дисконтом (процент знижки, що стягується банком за облік цінних паперів)

Дт 1001, 1002, 1101, 1102, 1200, 2600, 2620, 2650

Дт 3326, 3336, 3346

Кт 3320, 3330, 3340

2. У разі випуску ощадних сертифікатів з премією (премія сплачується банку)

Дт 1001, 1002, 1101, 1102, 1200, 2600, 2620, 2650

Кт 3320, 3330, 3340

Кт 3327, 3337, 3347

3. Суми дисконту та премій щомісяця амортизуються

Дисконт

Дт 7052, 7053, 7054

Кт 3326, 3336, 3346

Премія

Дт 3327, 3337, 3347

Кт 7052

В разі настання строку погашення сертифіката банк проводить платіж по пред'явленню такого сертифіката.

4. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК РОЗМІЩЕНИХ ВКЛАДІВ.

Характерно тільки на міжбанківському ринку, тому відображається на рахунках класу 1 «Казначейські та міжбанківські операції»

- Розміщення відображається в обліку:

Дт 1200, 1211, 1212, 1500, 1510, 1512, 1515, 1516

Кт 1200, 1101, 1102

- Погашення розміщеного вкладу

Дт рахунків грошових коштів, банківських металів

Кт рахунків для обліку розміщених вкладів (депозитів)

- Неотриманий в строк вклад (депозит) на наступний робочий день відображається

Дт 1517 «Прострочена заборгованість за строковими вкладами (депозитами), що розміщені в інших банках»

Кт 1510, 1512, 1515, 1516,

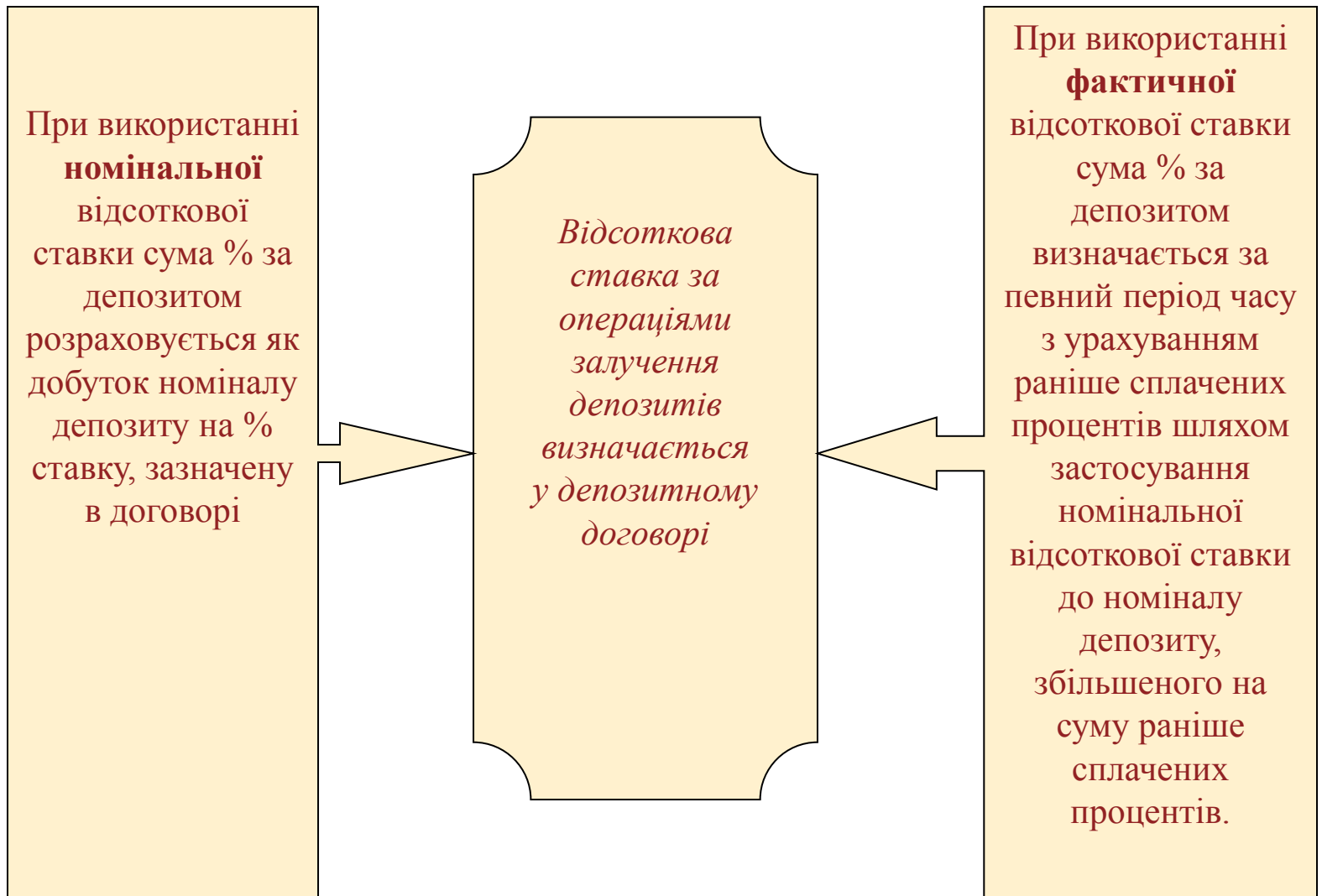
- Погашення простроченої з-сті

Дт 1200, 1101, 1102, 1500

Кт 1517

Якщо прострочена заборгованість визнана сумнівною – це фіксується на рахунках аналітичного обліку. В разі визнання її безнадійною - вона списується за рахунок спецрезервів.

5. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК НАРАХОВАНИХ І СПЛАЧЕНИХ ДОХОДІВ/ВИТРАТ ЗА ВКЛАДНИМИ (ДЕПОЗИТНИМИ) ОПЕРАЦІЯМИ

5. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК НАРАХОВАНИХ І СПЛАЧЕНИХ ДОХОДІВ/ВИТРАТ ЗА ВКЛАДНИМИ (ДЕПОЗИТНИМИ) ОПЕРАЦІЯМИ

Незалежно від методу нагромадження процентів загальна сума нарахованих % на дату закінчення дії депозитного договору не змінюється.

Банк може залучати депозити за фіксованою або плаваючою відсотковою ставкою.

-Нарахування %

Дт груп 700, 701, 702, 703, 704, 707

Кт рахунків нарахованих витрат

-Сплачені авансом проценти не рідше від одного разу на місяць протягом строку депозиту амортизуються з віднесенням суми на процентні витрати:

Дт 700, 701, 702, 703, 704, 707

Кт 3500

Проценти за депозитом можуть бути погашені :

-1 Під час погашення депозиту:

Дт рахунка нарахованих витрат – на суму %

Дт рахунка депозиту (вкладу) – на суму номіналу депозиту

Кт поточних, кореспондентських рахунків, каси, депозитних рахунків

Н-пр. банком сплачено % на дату погашення короткострокового вкладу фізособи

Дт 2638 Кт 1001

або

Дт 2630 Кт 1001

-2 Періодично

Дт нарахованих витрат

Кт поточних, кореспондентських рахунків, каси, – на суму процентів

-У разі капіталізації процентів їх сума приєднується до депозиту

Дт нарахованих витрат (н-пр 2638)

Кт залучених вкладів (депозитів)

(н-пр 2630)

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!!!!!!